

Església de Sant Julià de Cerdanyola

Sant Julià de Cerdanyola

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Plaça de l'Església
Emplaçament	Al centre del nucli urbà

Coordenades:

Latitud:	42.22386
Longitud:	1.893
UTM Est (X):	408642
UTM Nord (Y):	4675225

Classificació

Número de fitxa	08903 - 1
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	Aprovat pel Consell Comarcal del Berguedà el 12/11/25.
Data aprovació:	dc., 12/11/2025 - 12:00
Número inventari	IPAC
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Restringit
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 Solsona
Autoria de la fitxa	María del Agua Cortés Elía. OPC

Descripció

L'església de Sant Julià de Cerdanyola està al centre del nucli urbà, davant una plaça de forma irregular, al voltant de la que hi ha un conjunt de cases rurals que devia formar una antiga sagrera. L'edifici és del segle XVIII, tot i que és possible que restin elements d'etapes anteriors. És de planta rectangular, coberta amb teulada a doble vessant, amb una nau, absis a llevant i quatre capelles laterals que sobresurten de l'estructura. La façana principal presenta un frontis amb la part superior de forma sinuosa i tota la façana té estructura simètrica, amb porta central d'arc rebaixat de maó a plec de llibre, una finestra geminada a sobre i un òcul a la part superior sota la unió de la teulada. Destaca el campanar de planta quadrada amb els angles en xamfrà, situat al costat dret del conjunt i dividit en registres per unes cornises, amb rellotge a una cara i quatre obertures al pis superior on hi ha les campanes. Les campanes són les antigues, estan connectades al rellotge; durant la guerra només es van treure els batalls i van deixar els martells. Es fan tocs de campanes específics, per difunts, naixements, festes,... A l'interior va ser tot destruït durant la Guerra Civil excepte la imatge de la Mare de Déu del Carme. L'altar actual es va fer després de la Guerra Civil, s'ha anat repintant i arrançant posteriorment, hi ha les imatges de Sant Julià (que va comprar la Junta de Capmasats), de Sant Joan i de Sant Ramon (que va regalar un feligrès). Els altars laterals estan dedicats: al Roser, on hi havia una Mare de Déu del Roser que va ser destruïda i que després de la Guerra va passar a ser l'altar de la Mare de Déu del Carme, la única imatge que es conserva anterior. L'altar de la Creu on hi ha Sant Joan de la Creu, el Sant Crist i la Mare de Déu dels Dolors. L'altar del Sagrat Cor, on hi ha les imatges del Sagrat Cor, Sant Josep i Sant Antoni; i finalment l'altar de la Puríssima on hi ha les imatges de Sant Pere i Sant Isidre.

Història

L'església de Sant Julià de Cerdanyola, era una de les moltes possessions del veí Monestir de Sant Llorenç, prop de Bagà. Els primers documents que esmenten Cerdanyola és l'acta de consagració de la catedral de La Seu d'Urgell del 839; més tard es cita a la dotació del monestir de Sant Llorenç prop Bagà, el 983, quan es diu que es donaren 10 masos de Cerdanyola. Al segle XI, en un document de censos que cobrava el bisbe d'Urgell, consta que l'església era servida per un monjo de Sant Llorenç. El 1105 el bisbe Ot d'Urgell va consagrar l'església, determinant que hi hagués un cementiri al voltant, a més d'establir els censos de blat, forment, ordi, a més de 18 canades de vi (Baraut, 1978: 178). El 1312, en un document de la visita al deganat de Berga, encara la trobem com a parròquia depenent de Sant Llorenç prop Bagà. L'any 1316 el rector Arnau Sacalm va arrendar, al clergue de Bagà Pere Companyó i a Berenguer Ferrer de Guardiola, tots els drets de la parròquia durant dos anys; a canvi aquests havien de servir l'església, residir en el lloc i encarregar-se de totes les obligacions del rector, entre altres. Durant l'edat mitjana la baronia de Guardiola que incloïa el lloc de Cerdanyola, va ser motiu de disputa entre els barons de Pinós i l'abat de Sant Llorenç que administrava la baronia, i el poble patí diverses destruccions, entre les que destaca la de 1328, quan es va destruir l'església, assetjada i cremada. El baró de Pinós va haver d'indemnitzar al rector amb mil sous pels danys causats, així com es va jutjar i castigar als causants. El 1365 l'abat de Sant Llorenç, Jaume Çà Prous, va vendre al baró de Pinós la meitat del castell de Guardiola i el lloc de les Llenes (Saldes) exceptuant les delmes i primícies de la parròquia de Cerdanyola. El 1593, quan es va crear el bisbat de Solsona, Cerdanyola va passar a formar part d'aquesta demarcació, tot i que seguia depenent del Monestir de Sant Llorenç i l'abat era el que nomenava capellans, no el bisbe. El 1614 l'església encara constava com a parròquia, però el 1625 ja era sufragània de Sant Llorenç. A partir de 1722 el domini sobre el poble passà de Sant Llorenç als hospitalers, ja que en els seus censos hi consten 12 masos durant algun temps: Torner, Obradors, Vilà, Sobirana, Casanova, La Sala, El Vilar, Cortielles, la Cortada, Vidal, La Pomera, El Soler. El

1747 passa a ser administrat de nou per la comunitat benedictina de Lleida, com consta al seu capbreu. A finals del XVIII la jurisdicció passa al prior de Sant Pau del Camp de Barcelona, ja que el monestir de Sant Llorenç s'havia unit a aquest. El 1775 el batlle de Cerdanyola exigí al monestir de Sant Llorenç un sacerdot per a Sant Julià que hi residís sempre i que tingués cura de les seves ànimes; en aquest moment l'església era sufragània del monestir. Tenia una pila baptismal que utilitzava aigua beneïda que es portava de Sant Llorenç. En aquesta època calia ampliar l'església i es van reunir 400 lliures per fer les obres, però no es van començar ja que es va iniciar la guerra del Francès; els diners es van prestar pel rescat de regidors i gent del poble que sembla que no els van retornar a l'església. El 1897 l'església de Sant Julià de Cerdanyola tornà a ser parròquia per decisió del bisbe Riu de Solsona i passà a formar part de l'arxiprestat de La Pobla de Lillet. L'any 1918, la Junta de Capmasers i Magallers va destinar 23.200 pessetes per fer reformes a l'església, a la casa rectoral i al cementiri. Durant la Guerra Civil es perderen els altars i les imatges, destrucció atribuïda al comitè de Sallent, concretament el retaule major d'època barroca i dos retaules laterals (Viladès, 2019). El 1952 gràcies a la Junta de Capmasers i Magallers es va arreglar l'església, el campanar i l'altar major. Les modificacions efectuades entre els segles XVIII i XIX li han donat l'aspecte barroc i neoclàssic actual.

Bibliografia

BARAUT, Cebrià (1978). Les actes de consagracions d'esglésies del Bisbat d'Urgell (segles IX-XII). Urgellia, núm. 1. Doc. 82, p. 178. DD.AA. (1998) Sant Julià de Cerdanyola. Municipi de sempre. Municipi recuperat. Ajuntament de Sant Julià de Cerdanyola. GAVÍN, J.M. (1985). Inventari d'esglésies. Vol. 17 El Berguedà. Ed. Arxiu Gavín. Barcelona. VILADÈS, R. (2019) Inventari del patrimoni artístic i documental, religiós i civil, desaparegut durant la Guerra Civil. A L'Erol núm. 141-142, p. 42-75.

